

INTERNE SITUATIE

RESOURCES

VISIE

AMBITIE

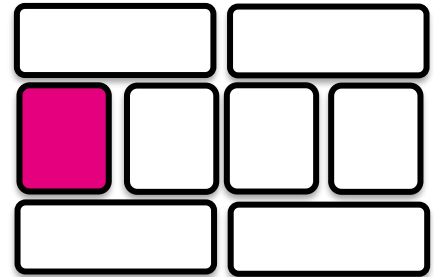
ACCOUNTABILITY

AANPAK

EXTERNE SITUATIE

STAKEHOLDERS

VISIE op communicatie en participatie

Communicatie en participatie sluiten zoveel mogelijk aan bij de kernwaarden van de gemeentelijke organisatie: Ondernemend & Lef, Omgevingsbewust, Samen, Eigenaarschap, Open. Dat betekent dat we:

- Denken in kansen en mogelijkheden => we schuwen het benoemen van problemen en zorgen niet, maar we leggen daar waar mogelijk de focus op potentiële voordelen
- Weten wat er speelt => we halen signalen uit de omgeving op en gebruiken die om onze uitingen en onze besluitvormingsprocessen beter en betekenisvoller te maken
- Samen werken voor en mét onze partners => we onderhouden actief de contacten met partijen in de omgeving die van belang zijn voor de opgave
- Verantwoordelijkheid tonen en nemen => we staan voor de opgave die we hebben en houden ons aan de afspraken die we maken
- Transparant en duidelijk zijn => we delen informatie zodra dat kan, we benoemen de feiten en zijn duidelijk over wat dat betekent voor de gemeenschap

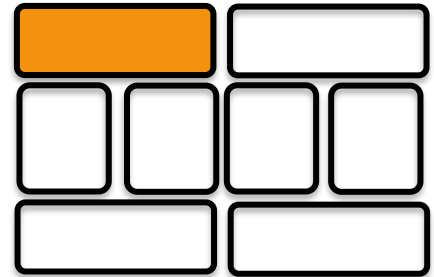
We vinden het belangrijk dat onze communicatie begrijpelijk is voor zoveel mogelijk mensen. In ons taalgebruik is daarom het B1-niveau uitgangspunt.

In onze communicatie zetten we de inwoner centraal. Op verschillende manieren halen we de buitenwereld binnen en delen we die kennis. We verdiepen ons steeds weer in onze contactgroepen en we zorgen dat onze communicatie aansluit op hun beleving.

We vinden het belangrijk om de kennis van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties nog meer te gebruiken in ons werk. Daarom nodigen we hen uit om met ideeën te komen die onze plannen en beleid beter maken.

Ons participatiebeleid is open, aanpasbaar en begrijpelijk. We willen beleid maken voor én met mensen in Maashorst. Daarbij gaan we voor optimale participatie, niet voor maximale. Een participatieproces is altijd op maat en vindt zo dicht mogelijk bij inwoners plaats. We zijn open naar alle betrokkenen, ook als iets niet kan.

INTERNE SITUATIE

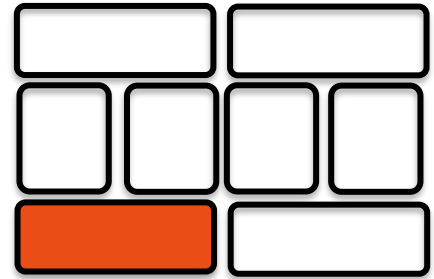

De gemeentelijke migratieopgave is groot in omvang. Er zit bovendien een grote tijdsdruk op, wat maakt dat het een uitdaging wordt om alle procedures (bijvoorbeeld voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), een activiteit die niet voldoet aan de regels van het omgevingsplan of niet vergunningvrij is) volledig en in alle nauwkeurigheid te doorlopen.

Naar alle waarschijnlijkheid zullen we in delen van de opgave moeten werken met een gedoogbeslissing. De inzet van dit instrument bij de realisatie van asielopvang bij het Van der Valk Hotel heeft tot rechtszaken geleid. Daarmee ligt dit zeer gevoelig. Om de gedoogconstructie te laten werken, is het cruciaal dat het draagvlak in de omgeving van de beoogde locaties goed is. We zitten op een extreem strakke tijdlijn.

Er is gevoelsmatig weinig ruimte voor participatie, terwijl dat wel belangrijk is voor het slagen van het project. Er ligt een grote focus vanuit het projectteam op het realiseren van de bestuurlijke en feitelijke randvoorwaarden voor opvanglocaties: dat is de grootste prioriteit.

Op de raadsinformatieavond is duidelijk naar voren gekomen dat communicatie open, transparant en ogenblikkelijk moet zijn.

De **landelijke asielketen staat al jaren onder druk**. Er zijn niet genoeg opvangplekken voor de instroom van asielzoekers. Het tekort aan opvangplekken wordt mede veroorzaakt doordat asielzoekers steeds langer moeten wachten op de uitslag van hun asielaanvraag. Daarnaast kunnen statushouders niet doorstromen naar een woning of andere locatie, omdat er niet genoeg woningen zijn.

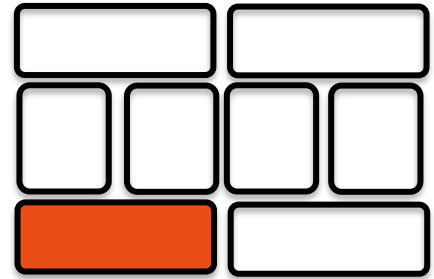
Het **tekort aan (betaalbare) woningen** geldt niet alleen voor statushouders, maar voor Nederlandse huishoudens in het algemeen en speciale groepen specifiek (ouderen, jongeren, grote gezinnen, mensen met een handicap, etc.). Dit speelt zowel landelijk als in Maashorst.

De omstreden **spreidingswet** is sinds 1 februari 2024 in werking getreden. Deze wet bepaalt dat gemeenten asielzoekers moeten opvangen. Deze zorgt voor een grotere rol voor gemeenten. Omdat de wet nieuw is, is er nog veel onduidelijkheid over de uitvoering daarvan.

Er is momenteel een **demissionair kabinet** en er is al een tijd een formatie bezig met VVD, NSC, BBB en PVV voor een nieuw kabinet. De formerende partijen hebben allemaal een sterk 'minder migratie' standpunt. Dit draagt bij aan de onzekerheid rondom de uitvoering van de spreidingswet.

Sinds 2022 is er een **oorlog in Oekraïne**, waardoor veel mensen naar Nederland gevlucht zijn. De duur en het verloop van de oorlog zorgen ook voor veel onzekerheid. Het draagvlak in de Nederlandse samenleving voor Oekraïense vluchtelingen begint af te nemen, zo ook in Maashorst. Dit sentiment wordt weerspiegeld in bijvoorbeeld de nieuwe wet voor het betalen van een eigen bijdrage voor Oekraïense vluchtelingen.

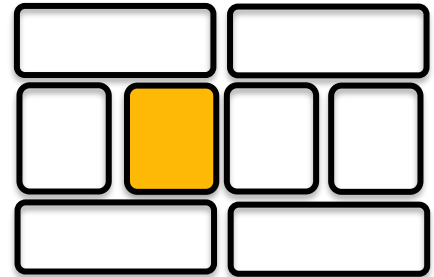
EXTERNE SITUATIE 2 van 2

Asielopvang is een gevoelig **maatschappelijk debat**. Aan de ene kant zien velen het als een morele verplichting om mensen die gevlucht zijn een veilig thuis te bieden. Aan de andere kant zijn velen bang dat dat ten koste gaat van hun eigen belangen (woningmarkt, sociale voorzieningen, overlast). Het college en de raad vinden dat Maashorst een morele verplichting heeft.

Ook doen veel **migratiemythes** de ronde, zoals de mythe van een migratie-‘stroom’. Veel cijfers en feiten worden verdraaid, waardoor een beeld wordt gecreëerd van asielzoekers als ‘problemen, chaos, agressie, frustratie en gevaar’. Dit draagt niet bij aan het draagvlak voor de opvang van asielzoekers.

Specifiek voor Maashorst is de komst van de **asielopvanglocatie in het Van der Valk hotel** een belangrijke ontwikkeling. Zowel de komst van de opvang als het proces er omheen heeft voor veel reuring gezorgd. Hierdoor heeft de gemeente bij een aantal inwoners veel vertrouwen verloren. Hoewel de reuring inmiddels wat is geluwd, en er sinds de start van de opvang geen incidenten zijn geweest, heeft de voorbereiding van de opvang ervoor gezorgd dat er een **extra spotlight** staat op het doen en laten van de gemeente wat betreft het opvangdossier. Dit heeft ook het dilemma blootgelegd: wanneer informeer je bewoners en wanneer creëer je juist extra onrust?

Ambitie 1

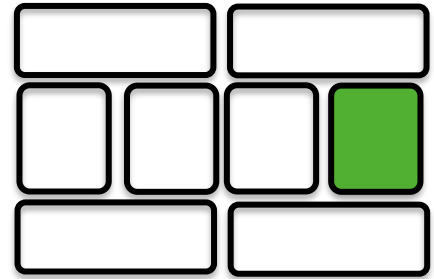
Inwoners, bedrijven en organisaties zijn goed geïnformeerd en voelen zich gehoord en serieus genomen. Zij weten welke opgaven de gemeente heeft, wie daarbij betrokken zijn, welke afwegingen moeten worden gemaakt en hoe het besluitvormingsproces verloopt. Zij kunnen hun zorgen en ideeën delen en vinden daarvoor een luisterend oor. Zij hebben de mogelijkheid vragen te stellen en krijgen daar antwoorden op.

Ambitie 2

Inwoners (en hun platforms, zoals dorps- en wijkraden), organisaties en bedrijven zijn actief betrokken bij de keuze voor de locaties en kunnen meedenken over de randvoorwaarden. Zij worden actief uitgenodigd om hierover met de gemeente en met elkaar in dialoog te gaan. Daarbij is steeds glashelder welke ruimte er is om mee te denken en ideeën aan te dragen en ook welke zaken al vast staan.

Ambitie 3

Er is draagvlak voor de opvang van de drie groepen migranten: asielzoekers, Oekraïense vluchtelingen en statushouders. Zij worden gezien en geaccepteerd als nieuwe inwoners van Maashorst, al dan niet tijdelijk. Waar mogelijk zijn huidige inwoners actief betrokken bij de integratie van nieuwe Maashorsters in hun kern.

Ambitie 1

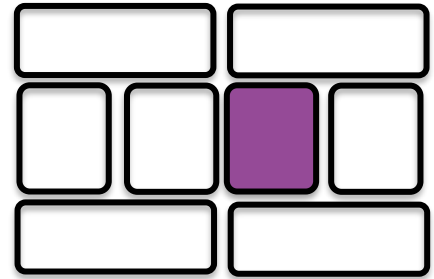
De gemeente deelt proactief informatie over de opgave, het besluitvormingsproces en de te maken en gemaakte keuzes op de gemeentelijke communicatiekanalen (website, gemeentepagina, social media) en via de reguliere pers. Wanneer concrete locaties in beeld komen is ook een omwonendenbrief een optie. Er worden eenduidige ingangen gecreëerd (mailadres, telefoonnummer, webcare) waar inwoners terecht kunnen met zorgen, vragen en ideeën en daar wordt duidelijk over gecommuniceerd. Inwoners krijgen rechtstreeks antwoord, maar de binnengekomen vragen, zorgen en ideeën leveren ook input voor een dynamische Q&A op de website. Actief luisteren en een geïnformeerde dialoog zijn de uitgangspunten. Er is ruimte voor emotie en de uitwisseling van standpunten, maar grensoverschrijdende, grievende of discriminerende uitlatingen worden niet geduld.

Ambitie 2

Inwoners, dorpsraden, organisaties en bedrijven worden actief uitgenodigd om mee te denken. Wanneer het over de brede opgave gaat, wordt er ook breed uitgenodigd, in alle kernen van de gemeente. Online participatie en brede informatieavonden liggen dan voor de hand. Wanneer specifieke locaties in beeld komen, wordt de cirkel van betrokkenen kleiner, maar wordt ruimhartig omgegaan met de grenzen van die cirkel. Waar mogelijk en zinvol kunnen dan ook meer intensieve, interactieve werkvormen – zoals dialoogtafels en werkateliers – worden ingezet. We bepalen vooraf per fase en per (deel)project) het doel van participatie, de participatievraag, met wie we in gesprek gaan en de gesprekvorm(en).

Ambitie 3

We delen verhalen over de nieuwe inwoners van Maashorst. Wie zijn het, wat zijn hun drijfveren, welke beweegredenen hebben ze voor hun migratie, wat zijn hun dromen en plannen, welke bijdrage kunnen en willen ze leveren aan hun nieuwe woonomgeving? Ook halen we verhalen op bij Maashorsters die bijdragen aan een warm en veilig welkom voor migranten. Waarom doen zij wat ze doen, wat levert het hen op, welke impact maken zij? Deze verhalen delen we op de gemeentelijke communicatiekanalen en brengen we onder de aandacht bij de media. Zo stimuleren en inspireren we huidige en nieuwe Maashorsters om samen werk te maken van integratie.

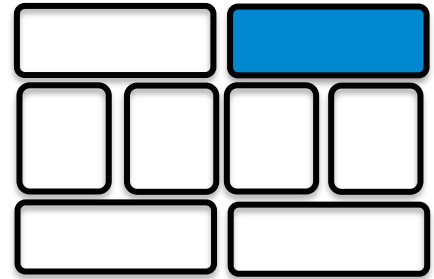
Verantwoordelijkheden:

- De communicatieadviseur van het programma is, samen met de adviseur bestuurscommunicatie van de burgemeester, verantwoordelijk voor de uitvoering van de communicatiestrategie (ambitie 1 en 3).
- De communicatieadviseur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de participatiestrategie (ambitie 2). De participatieadviseur adviseert en ondersteunt hierbij.

Bepalen of we op koers zijn:

- Met behulp van flitspeilingen toetsen we periodiek of doelgroepen zich goed geïnformeerd, gehoord en serieus genomen voelen.
- We evalueren elke participatieactiviteit met de deelnemers en sturen zo nodig bij.
- Het draagvlak voor de opvang monitoren we met behulp van de reguliere mediamonitoringsinstrumenten. Maandelijks maken we een omgevingsanalyse. Daarnaast geeft het aantal vrijwilligers dat actief betrokken is bij de migratieopgave (o.a. bij de asielopvang) een indicatie van het draagvlak. Met behulp van extern onderzoek meten we het draagvlak onder inwoners. In Q3 van 2024 doen we een 0-meting. Periodiek herhalen we deze metingen.

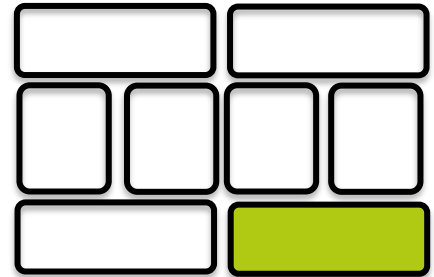
RESOURCES

- Er is extra capaciteit nodig voor webcare. Het onderwerp migratie en asiel roept vaak grote hoeveelheden reacties op. Die moeten tijdig en adequaat beantwoord of verwerkt kunnen worden.
- Medewerkers van de gemeente (KCC, webcare, etc.) moeten eventueel extra worden getraind in het omgaan met emoties van inwoners.
- Er is capaciteit nodig om de communicatie uit te voeren. Dit is nodig voor het bijhouden van themapagina's op de website met correcte en tijdige informatie en een zo compleet mogelijke Q&A. Maar ook voor het ophalen en delen van verhalen. Daarnaast is een juiste en tijdige afhandeling van vragen van pers en media nodig.
- Er is capaciteit nodig om participatie te organiseren en faciliteren en om de opgehaalde input te analyseren en verwerken.
- Er is geld nodig om communicatiemiddelen te maken en participatiebijeenkomsten te organiseren. Dit moet worden opgenomen in de begroting van het programma.

NB: Communicatie en participatie alleen zijn niet voldoende om de ambities te kunnen verwezenlijken. Zorgvuldigheid in het besluitvormingsproces, actief omgevingsmanagement en enige stabiliteit in de opgave zijn minstens zo belangrijk.

STAKEHOLDERS

Per fase van het project wordt een stakeholderlijst* aangelegd en actueel gehouden. Ook is er een omgevingsanalyse, die periodiek wordt geactualiseerd.

Stakeholders bij de omgevingsdialoog

Inwoners gemeente Maashorst, inwonerplatforms, gemeenteraad, omwonenden (potentiële) locaties, bedrijven, maatschappelijke organisaties, belangenbehartigers, media, medewerkers gemeente

Stakeholders bij het bestuurlijk proces

Gemeenteraad, college, omliggende gemeenten, Regioregietafel, Veiligheidsregio, Provincie, Rijksoverheid, Waterschappen, medewerkers gemeente

Stakeholders bij de ontwikkeling van opvanglocaties

Omwonenden locaties (particulieren, bedrijven en organisaties), COA, maatschappelijke organisaties, bouwbedrijven, toeleveranciers, projectontwikkelaars, vastgoedeigenaren, grondbezitters, nutsbedrijven, medewerkers gemeente

Stakeholders bij beheer van de opvang(locaties)

Omwonenden locaties, COA, scholen, kinderopvang, zorgverleners, zorg- en welzijnsorganisaties, sociaal middenveld (bibliotheek, Vluchtelingenwerk, Rode Kruis, vrijwilligersorganisaties, kerken, sport- en cultuurverenigingen), OV-bedrijven, politie/GHOR/GGD, brandweer, werkgevers, leveranciers, medewerkers gemeente

* De hier genoemde opsommingen van stakeholdergroepen zijn niet limitatief.